

KISKUNFÉLEGYHÁZA VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

2018-2030

VÁROSVEZETÉS:

Polgármester	Csányi József
Alpolgármester	Rosta Ferenc
Alpolgármester	Balla László
Főépítész	Marton Tibor

TERVEZŐK:

Felelős tervező, településtervező	Balogh Tünde (TT/1, É/1 06-0006)
Társadalompolitikai és gazdaságfejlesztési szakértő Zöldfelületi és tájrendezés	Gaborjákné Dr. Vydareny Klára Nagy Ágnes (TK 03-0265)
Közlekedés	Bombolya Erzsébet (Tkö 06-0349)
Víziközművek, környezetvédelem, földgázellátás	Csuvár Gábor (TV 03-0218)
Energetika, elektronikus hírközlés	Somogyi János (TE, TH 06-0467)
Antiszegregációs szakértő	Bernáth Péter
Műemlékvédelem	Ozsváthné Csegezi Monika

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

**Kiskunfélegyháza Város
Polgármesteri Hivatal**

Dr. Faragó Zsolt	jegyző
Albrecht László	építésügyi hatóság
Sipos Róbert	városüzemeltetés
Lénárt József	környezetvédelem
Vakulya László	mezőőrség
Tóth Tímea	Félegyházi Közlöny

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezető	5
2. A település jövőképe.....	7
2.1 Kihívások	7
2.2 Jövőkép 2030	9
1. Középtávú célok és azok összefüggései	10
2.3 Kiskunfélegyháza jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	10
2.3.1 Társadalmi jövőkép	10
2.3.2 Gazdasági jövőkép	11
2.3.3 Táji, természeti környezet jövőképe.....	11
2.3.4 Épített környezet jövőképe.....	11
2.4 Kiskunfélegyháza jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan, pozíciója a települések hálózatában	12
2.5 Településfejlesztési elvek rögzítése	12
3. CÉLOK.....	13
3.1 Településfejlesztés átfogó célkitűzései	13
3.2 Részcélok	14
3.2.1 Gondoskodó Város: közösségi irányítás fejlesztése, esélyegyenlőséget növelő és életminőséget javító ellátás-fejlesztés	15
3.2.2 Vállalkozás-barát Város: foglalkoztatás optimalizálása a gazdaságban..	18
3.2.3 Iskolaváros: képességeket kibontakoztató közoktatás és szakképzés, élethosszig tanulás.....	20
3.2.4 Térségközponti szerepkör fejlesztése	21
3.2.5 Térségi turizmus-fejlődés, környezeti egyensúly támogatása.....	24
3.2.6 Ipari Park befogadóképességének és korszerűségének növelése, fenntartható gazdasági potenciált támogató és műszaki infrastruktúra hiányokat enyhítő fejlesztések	27
3.3 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	29
3.4 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó és a részcélok kapcsolata	32
4. A jövőkép és az átfogó célok összhangja a magasabb szintű koncepciókkal.....	34
4.1 A jövőkép és az átfogó célok összhangja az Országos Területfejlesztési Konceptióval	34
4.2 A jövőkép és az átfogó célok összhangja a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Konceptióval	35
5. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	37
5.1 Társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	37
5.2 A meghatározott területigényes elemek alapján javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	37
5.3 Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	40

1. BEVEZETŐ

„A város, ahol élek” gyermekrajz-pályázat általános iskolai I. díj (Horváth Katica alkotása)

Konceptió célja	A Településfejlesztési Konceptió hosszú távra (10-15 évre) készített dokumentum, amely meghatározza a város jövőbeni változásainak tervezett irányát és a fejlesztési célokat a környezeti, társadalmi, gazdasági adottságokra alapozva.
Megalapozó vizsgálatok	Az adottságokat a „Kiskunfélegyháza Településfejlesztési Konceptiója, Integrált Településfejlesztési Stratégiája és Településrendezési Eszközei Megalapozó Vizsgálata 2015” című dokumentum tárja fel, amely külön kötetben szerepel. A vizsgálat igyekezett felderíteni a helyi társadalom elvárásait, javaslatait lakossági fórumok és csoportos megbeszélések segítségével.
2004. évi konceptió	<p>Kiskunfélegyháza 2004-ben fogalmazott meg legutóbb Településfejlesztési Konceptiót, amely a településrendezési tervet készítette elő, ezért a koncepcionális elemeken kívül programot adott a városszerkezeti, területfelhasználási változtatásokhoz.</p> <p>A 2004. évi konceptió prioritásként kezelte a város népességmegtartó képességének növelését, azonban nem az országos népességszám csökkenési trend helyi megfordításával, hanem „a leginkább mobil, könnyen elillanó értelmiségi és szakképzett népesség” elvándorlásának lassításával. A konceptió szerint ehhez <i>vonzó városi életminőség</i> biztosítása szükséges, azaz a minőségi oktatás és kulturális szolgáltatások kínálatbővítése, a szabadidős funkciók gazdagítása. Óva intett azonban a „reprezentációs” beruházásoktól és inkább a városszerkezetet és az infrastruktúra-ellátottságot javító fejlesztési pályázatok önrészére javasolta fordítani a város korlátozott pénzügyi forrását.</p> <p>A város lakosságának számát a 2000. évi 33 ezer főhöz képest, 10 % csökkenés után, 2015-re 30 ezer főre prognosztizálta, a tényállapot szerint ennél kevesebb, 29138 fő volt a 2015. évi lélekszám, viszont azóta nem csökkent, stabilizálódni látszik.</p>

Az előregedő népesség miatt az egészségügyi, idősgondozó és időskori szabadidős létesítményekre hangsúlyt helyezett a koncepció. Szép gondolatot fogalmaz meg a szociális ellátás lényegéről: az akkor megfelelő, „ha nem csupán az idősek szokásos intézményesített gondozása, hanem az emberi kapcsolat-hálókat megőrzését és erősítését is megszervezi”.

Az oktatásban a középszintet erősítené, a helyi foglalkoztatási kínálat figyelembevételével, megjegyezve, hogy a „helyi gazdaság igényeire hangolt képzés bizonyos értelemben szűkíti a polgárok mozgásterét, ilyen értelemben megtartó tényező”.

Országos és megyei koncepció A társadalom fejlesztésének szükségességére az 1/2014 (I.3.) OGY. határozattal elfogadott Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) is rávilágít. A városfejlesztés nemzeti prioritásai között szerepel a vidéki települések népségmegtartó erejének erősítése, az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztése, a gazdasági diverzifikáció, a helyi gazdaság megerősítése.

Az OFTK alapján alkotta meg Bács-Kiskun Megye Közgyűlése a 60/2013. (XI. 29.) határozatával elfogadott megyei Területfejlesztési Konceptiót. A megye jövőképe mindenekelőtt az iparra kíván támaszkodni, ezen belül is a járműipari beszállítói hálózat és a feldolgozóipar (gép- és műanyagipar) eredményességének növekedésére. A mezőgazdaságban a helyben megtermelt, helyben feldolgozott és a piacon keresett termékek értékesítése valósul meg az elképzelés szerint, a növénytermesztés és állattenyésztés egyensúlya mellett. A településhálózat harmóniája is megfogalmazódik:

„A város-vidék kapcsolat a nagytérségi fejlesztési célok keretében ágyazott közös gondolkodás és beruházások eredményeképpen a forrásokért való verseny helyett az egymás hatását erősítő (szinergikus), különböző erőforrásokon alapuló fejlesztésekhez teremt alapot.”

A jövőkép elérése átfogó, tematikus és területi célrendszer mentén történik. A megye átfogó céljaihoz minden település kapcsolódik a maga adottságainak keretében: inkluzív növekedés, ember és környezet harmóniája, belső kohézió, egészséges, megújuló társadalom.

Koncepció tagozódása Kiskunfélegyháza Város Településfejlesztési Konceptiójának a fenti előzményeket és tervezési kereteket figyelembe véve kell betöltenie hármas feladatát:

- határozza meg a város gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó jövőképét,
- fogalmazza meg a jövőkép eléréséhez szükséges átfogó és részcélokat,
- foglalja össze a további tervezési feladatok kiinduló adatait.

Koncepció készítésének szakmai keretei A Konceptió tartalmi követelményeit a *településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről és egyes településrendezési jogintézményekről* szóló 314/2012. (XI.8) Kormányrendelet részletesen rögzíti.

2. A TELEPÜLÉS JÖVŐKÉPE

2.1 Kihívások

Kiskunfélegyháza városnak települési léptékben, sőt a térségére is kitekintve meg kell fogalmaznia válaszait a helyzetéből, adottságaiból eredő hosszútávlatú kihívásokra, miközben meg kell küzdenie a Dél-alföldi régió és Bács-Kiskun megye általános problémáival is.

Térségi
szerepkör

Az ország funkcionális térképén Kiskunfélegyháza, Kecskeméttel összefonódva, része annak a Budapest körüli ipari-logisztikai gyűrűnek, melynek kialakulását az OFTK előre vetít. A főváros agglomerációs hatása a jövőben erősödni fog és a Kecskemét vonzásában lévő települések is csak együtt lesznek értelmezhetők a fejlődési folyamatokban. Kecskemétnak az intenzív növekedési pálya ellenére nyilvánvalóan fenntartható és élhető városnak kell maradni és a túlzott expanzió elkerülése érdekében szövetségre kell lépnie egyebek között Kiskunfélegyházával is, amely a csekély távolság miatt lényegében elővárossá válik. Szorosabb közlekedési kötelékek és összehangoltabb működés esetén Félegyháza biztosítani tudja a nagyváros iparfejlesztésének holdudvarát, az alternatív lakhatási lehetőséget és a szűkössé váló zöldkörnyezet pótlását. Ezzel egyidejűleg „elengedhet” olyan központi funkciókat, mint a felsőoktatás, vagy a kórházi szakellátás, melyeket a munkamegosztásban hatékonyabban elláthat a megyeszékhely.

Kiskunfélegyháza járási székhelyként és a járáson túlnövő tényleges funkcionális kistérség központjaként hasonló lépésre kényszerül: mélyíteni kell együttműködését vonzáskörzetének településeivel. Ennek kiterjedését érdemes rugalmasan kezelni és a valós igényekhez újból és újból hozzáigazítani. A középszintű intézményi ellátás tekintetében Kecskeméthez tartozó lakosok sok esetben szívesebben jönnének ügyeiket intézni Kiskunfélegyházára, mert egyszerűbb ide eljutni. A város munkaerő-piaci vonzáskörzete is mozgásban van, ahogy egyre mobilabbá válnak a munkavállalók, úgy szélesednek a lehetőségek és válik összetettebbé a humán infrastruktúra kérdése. A globalizáció teljesen új szempontok mérlegelésére kényszeríti a településeket, így például szükségessé válhat az elvándorlás okainak keresése, vagy a távolról ideérkező vendégmunkások beilleszkedésének, esetleg a helyi társadalmon kívülálló voltának kezelése.

Uniós
várospolitika

Az Európai Unió a fejlesztési alapjain keresztül segítséget nyújt városainak a térszervező szerep betöltéséhez. Egyelőre támogatja a mobilitást és lakhatóságot egyaránt szem előtt tartó közlekedésfejlesztést, az ésszerű természet- és energiagazdálkodást, a funkciógazdag városközpont és nyugodt lakókönyezet egységét, az építészeti örökségvédelmet. E mellett hozzájárul a gazdasági fejlődéshez szükséges infrastruktúrák kiépítéséhez, a lakossági ellátórendszerekhez, sport-, felüdülés- és kultúrafejlesztéshez, az esélyegyenlőséghez, közbiztonsághoz és a közösségi együttműködés ösztönzéséhez. Szorgalmazza a kísérletezés, újítás térnyerését. A hangsúlyok azonban a 2019-ben kezdődő és a majd azt követő 7 éves tervezési ciklusban eltolódhatnak más irányba és ezzel együtt a fejlesztési források is átrendeződhetnek.

Gazdasági
kihívások

Kiskunfélegyháza gazdasága alapvetően a mezőgazdaságon nyugszik, amely a kialakult üzemi gazdálkodási formák mellett egyre kevesebb embernek biztosít megélhetést. Az

intenzív monokultúrákat és nagy termelési volument egyre inkább visszafogja a „zöldítés” szükségessége, a tudatos környezetgazdálkodás elvárása. Ugyanakkor a fenntarthatóság szempontjából általában előnyösebb kisebb gazdaságok, a többnyire nagyobb élőmunka-igényű, specializált gazdálkodási módok is gondokkal küzdenek, melyek megoldását az alacsony szövetkezési hajlandóság is nehezíti (pozitív példa viszont a Kiskunfélegyházi Gazdakörök működése). A korábban jelentős állattartási ágazat megerősödése megindult, de még korántsem megfelelő a kapacitás. Az állatokkal való foglalkozás kisgazdaságban nagy felelősséget jelent, egész embert kíván, üzemi szinten pedig egyre nagyobbak az állategészségügyi és élelmiszer-higiéniai elvárások.

A város ipara az elmúlt 25 évben alaposan átalakult, nehéz időszakot követően számos vállalkozás kedvező piaci pozíciót vívott ki magának és nemzetközi szinten is jelentőssé vált, egyebek között a hagyományokkal rendelkező élelmiszer-feldolgozó, valamint a műanyag- és fémfeldolgozó üzemek. Az Ipari Park fogadókészsége viszont nem tartott lépést a gazdasági növekedéssel, a versenyhátrányt okozó területi és infrastruktúra-elmaradást minél előbb le kell küzdeni. Szakképzett munkaerőben is hiány mutatkozik, ami visszavetheti a befektetési kedvet és gyengítheti a kialakult eredményeket. Előtérbe kerülnek a logisztikai tényezők is: az áruátrakodás, járműpark elhelyezés, dolgozói munkába járás feltételei, kerékpárút- és járdahiányok, parkolási gondok, melyeket csak közös erővel lehet rendezni.

A tercier (azaz szolgáltatási) szektor a gazdaság feltörekvő ágazata, nagy lehetőségeket rejt magában és általában kevésbé terheli a környezetet (kevés a nyersanyagigénye, nem jelentős a zaj- és levegőtisztasági határa, csekély a keletkező hulladék). Kiskunfélegyháza leginkább a szállítmányozás és az idegenforgalom terén tud előbbre lépni.

A kutatás-fejlesztés, az innováció mára szintén megkerülhetetlenné vált, egzotikus témából a mindennapok szükségyszerűsége lett – sok példa és minta áll rendelkezésre, de ezeket az adott helyzetre, feladatra, lehetőségekre mindig át kell formálni. Önálló tevékenységként is egyre ígéretesebb az ágazat, az információ technika főleg a fiatal képzett munkavállalók számára kínál új horizontot.

Klímaváltozás

A gazdaság kihívásainak közepette nem elhanyagolható kérdésként merül fel, hogy a klímaváltozáshoz, a fokozottan érzékeny felszín alatti vizek védelméhez, a nyersanyag- és energiaforrások fenntartható alkalmazásának sürgető követelményéhez hogyan igazodjon a mezőgazdaság és az ipar. Az intézmények és a lakosság is szembesülhet kényszerítő körülményekkel a szélsőségesebbé váló időjárási jelenségek miatt, melyekre érdemes előre felkészülni.

Népesség öregedő korösszetétele

A város népessége létszámban épp a lassuló csökkenés, vagy – legjobb esetben – a stagnálás állapotában van, ami az országos és megyei szinten is folyamatosan fogyatkozó lakossámmal összevetve kicsivel kedvezőbb képet, azonban az előregedő korösszetétel aggodalomra ad okot. A túlterhelődő aktív népesség kevésbé képes a kihívásoknak megfelelni, megélhetési lehetőségei gyengülnek, az intézményrendszer is visszalépésre kényszerül. Az aktív, ezen belül is a fiatal lakosok megtartása a helyi társadalom összetartó erejének próbatétele, de nagyban függ a helyi gazdasági fejlettségtől és az önfoglalkoztatás helyi lehetőségeitől is. Látszik, hogy komplex beavatkozást igényel ez a demográfiai kihívás.

„A város, ahol élek” gyermekrajz-pályázat általános iskolai különdíj (László Kerecsen alkotása)

2.2 Jövőkép 2030

A Megalapozó vizsgálat eredményeit összesítve megállapítható, hogy Kiskunfélegyháza fejlesztési szempontból meghatározó sajátossága a megyeszékhelyhez való közelsége, történetileg kialakult járásközponti szerepköre, ezen belül is „iskolaváros” jellege, társadalmának belső ereje, továbbá számottevő mezőgazdasági hagyományai, felnövekvő ipara, ígéretes logisztikai lehetőségei és a kistérség összefogására alapozható idegenforgalmi potenciálja. Erőssége a városnak a szennyeződéstől viszonylag mentes, élhető környezeti állapot.

A városfejlesztést alapvetően korlátozó tényező társadalmi szempontból a fejlettebb régiókba való – globálisan is problémát jelentő – elvándorlási jelenség, amelyből a szakképzett munkaerő hiánya is következik. A város a folyamatban mindkét irányból érintett, megfigyelhető az idevándorlás is, hiszen a kisebb településekhez képest Kiskunfélegyháza a fejlettebb térség, és a gyermekes fiatal családok jelentős része megelégszik ezzel az elérhető közelségben lévő, viszonylag szerényebb megélhetéssel, nem vállalja a nagyvárosba költözést, vagy a külföldi munkát.

A gazdaságot sújtja a korábban meghatározó mezőgazdasági megélhetési forma teljes átalakulása, az ebből fakadó változtatási kényszer. Az ipari fejlődést a tőkevonzó képesség gyengesége, a tevékenységre alkalmas szabad terület (Ipari Park) elfogyása hosszabb távon veszélyeztetheti. Lehetőséget rejt viszont a sokoldalú, kölcsönösen előnyös és egymást támogató együttműködés a megyeszékhellyel és a térség községeivel, melynek keretei még kiforratlanok.

A város koncepciója kifejezi a lakosainak és a más módon ide kötődőknek az elvárását a továbblépés irányáról, módjáról. Megmutatja, hogy milyen képet alkotnak az általuk ideálisnak tartott jövőbeni Kiskunfélegyházáról.

Az adottságok, az erőforrások, a korlátok és lehetőségek együttes figyelembe vétele, a helyi szándékok, elképzelések együttes értékelése és a szakmai vélemények alapján Kiskunfélegyháza hosszútávon (2030 évre kitekintve) az alábbi általános jövőképet fogalmazza meg magáról.

Kiskunfélegyháza Város Jövőképe 2030

„Félegyháza virágzó térségközpont, lakosainak és vállalkozásainak megelégedésére fejlődik, kibontakoztatva hagyományosan erős társadalmi értékeit és előnyös gazdaságföldrajzi adottságait”

2.3 Kiskunfélegyháza jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

2.3.1 Társadalmi jövőkép

Értékmegőrző,
érdeklődő
társadalom

Kiskunfélegyháza társadalma megőrzi belső erejét, lakosai érdeklődnek a változások iránt, képesek alkalmazkodni új kihívásokhoz. A lakosság száma kisebb-nagyobb el- és odavándorlás mellett 30 000 fő körül alakul. A fiatalok készek a városban maradván keresni boldogulásukat, vagy képzésüket máshol megszerezve visszatérni ide, kötődnek a településhez, értékelik hagyományait. Fontosnak tartják, hogy részei legyenek a helyi közösségnek, számíthassanak támogatására.

Intézményi
ellátás

A lakosok elégedettek a város közintézményeivel, melyek szakszerűen, összehangoltan, gondoskodóan működnek, rugalmasan alkalmazkodnak az ellátottak helyzetének és igényeinek változásához. A középfokú ellátás a város vonzáskörzetében lévő községeket is lefedi.

A közoktatás a tanulók természetes érdeklődésére és sikerélményére alapozva éri el jó eredményeit. A továbbtanuláshoz, pályaválasztáshoz hathatós segítséget kapnak a tanulók. A szakképzés támogatja a helyi gazdaságot, beleértve a turizmust is, és követi a szakmák iránti keresletet.

A közművelődés a szolgáltatás helyszíneit, formáit, választékát és rendszerességét tekintve nem veszít gazdagságából, támogatja a művészi tehetségeket.

Az egészségügyben megbízhatóan működik az alap- és szakellátás. A Kórház fenntarthatóságához a térségben hiányzó speciális szakterület fejlesztése is hozzájárul.

A szociális háló a kötelező ellátáson túl továbbra is kiterjed a gondoskodás egyéb, helyben már kialakult formáira a rászorultak számára alkalmazkodva.

Helyi
identitás-
tudat

A helyi hagyományok ápolása, új hagyományok létrehozása, a civil szerveződésekben való tevékenykedés és a sport közös értéktudatot alakítanak ki. A lakosság igényli a közéletben való részvételt, ehhez információkkal és véleménymegosztással a helyi nyomtatott és digitális sajtó segítséget nyújt.

2.3.2 Gazdasági jövőkép

Kiskunfélegyháza gazdasága jól teljesít, fejlődése főként a minőség terén mutatkozik meg. Kiegyensúlyozott a foglalkoztatottsági helyzet, javul a kvalifikált munkaerő aránya, nő a bérszínvonal. A helyi adóbevételek stabil önkormányzati gazdálkodást biztosítanak, a saját és külső forrásokból fedezhetők a megfelelő közszolgáltatások.

A helyben megtermelt mezőgazdasági termékek nagyrészt lefedik a helyi és térségi piaci igényeket és feldolgozva külső piacra is eljutnak. Az őstermelők, családi vállalkozások az alternatív jövedelemszerzési lehetőségeket is kihasználva fenntartják magukat.

Az Ipari Park bővül, a II. ütem fogadni tudja a helyi kis- és középvállalkozások és a nagyobb, elsősorban logisztikai jellegű beruházások betelepülését.

Az idegenforgalom bevételei növekednek a térség településeinek turisztikai együttműködése, a programcsomagok fejlesztése révén.

Kiskunfélegyháza külső közlekedési hálózatait a várost Kelet felől elkerülő főút-nyomvonal megépülése és a repülőtér fejlesztése szolgálja. A belső közlekedést szolgáló gyűjtőúthálózat minősége javul, a kerékpárforgalmi-rendszer kiteljesül.

A vasúti közlekedés minősége javul, a közúti keresztezések hiányzó biztosításainak pótlása megtörténik. A Majsai úti hármas vasúti átjáró fejlesztésére sor kerül.

2.3.3 Táj, természeti környezet jövőképe

A táj megtartja értékeit, mozaikos jellegét, a természetes gyepek területi csökkenése megáll. Az egyedi táji értékek védelme, a fenntartható tanyagazdálkodás visszarendeződése, megújulása megtörténik. Az ökoszisztémába illeszkedő állattartási és növénytermesztési módszerek elterjednek. A belterületen közparkok, közkertek, fasorok és gondozott intézménykertek hálózata biztosítja a zöld infrastruktúra vázát, amely kisléptékű, de igényes közterekkel egészül ki. A házikertek gondozottabbá válnak.

2.3.4 Épített környezet jövőképe

Kiskunfélegyháza épületállománya fokozatosan megújul, az elhanyagoltság, romos állapot észrevehetően ritkábban fordul elő. A középületek, közterületek igényessége és a magánházak rendezettsége határozza meg a településképet. A műemlékek és helyi építészeti értékek megóvása révén a város történeti levegője megmarad. A lakóterületek környezetminősége megfelelő, a közlekedés moderált, a sűrű beépítésű övezetekben intenzíven fenntartott zöldfelületek és szolgáltatások segítik a lakosság szabadtéri kikapcsolódását és közösségi életét. A családi házas városrészek jól megközelíthetők, saját központjuk kialakult, vagy szomszédos városrészekhez kapcsolódóan biztosított az alapellátásuk. A városi lakóterületek, eltérő karakterük következtében sokféle életmódra kínálnak helyben lehetőséget.

2.4 Kiskunfélegyháza jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan, pozíciója a települések hálózatában

Kiskunfélegyháza a történetileg kialakult kistérség és járás központja, a mindennapokban ide kötődő községekkel alkot közigazgatási és funkcionális egységet. Középváros, az intenzíven fejlődő Kecskeméttel a földrajzi közelséget kihasználva komplementer fejlődési pályát futnak be, kölcsönös élvezve a kapcsolat előnyeit.

2.5 Településfejlesztési elvek rögzítése

FEJLESZTÉSI ELVEK

Fenntarthatóság, integrált megközelítés, közösségi részvétel

A fejlesztés gazdasági, társadalmi és környezeti szempontú megközelítései nem választhatók szét független elemekre: bármely irányú beavatkozás hatást gyakorol a többi területre is. A várható hatások feltérképezése meg kell, hogy előzze a fejlesztés lépéseit. Azok a beavatkozások tekinthetők sikeresnek, melyek kedvező irányba mozdítják a többi terület folyamatait is. A tárgyiasuló fejlesztések mellett a humán szférát belsőleg erősítő akciók, programok, kapcsolati lehetőségek, információ-átadások hasznossága is nyilvánvaló és ár-érték arány tekintetében kifizetődőbbek is lehetnek, mint a fizikailag megfogható eredmények. Együttes alkalmazásuk, az *integrált megközelítés*, a fejlesztési források megszerzése és felhasználása során egyaránt nagyobb hatékonyságot eredményez. A komplex programokat több operatív programból, uniós és hazai források kombinációjával is lehet finanszírozni.

A településfejlesztés során kiemelten fontos a *fenntarthatóság elvének követése*, környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt. A környezeti fenntarthatóság elsősorban az épületek energiahatékonyságának javítását, megújuló energiák használatát és az ésszerű hulladék- és vízgazdálkodást foglalja magában. A város népességmegtartó képességének fejlesztése, erősítése kívánatos, olyan körülményeket (lakás, közmű, települések otthonos környezete, a meglévő hagyományok ápolása) kell teremteni, ami az ott élőket is marasztalja és másokra is vonzó hatást gyakorol. Mind a természeti, mind az épített környezet védelme (különös tekintettel Kiskunfélegyháza műemlékben gazdag belvárosára), az ökológiai szempontból előnyös adottságok (köztük számos értékes gyeplépcső) megőrzése, a tájhasználat tudatos alakítása fontos szempont.

A gazdasági életben az egymásra épülő, egymás tevékenységét kiegészítő, az új technológiákat innovatív módon integráló vállalkozások biztosíthatnak fenntartható fejlődést. A közlekedési kényszer csökkenése versenyelőnyt jelent, ezáltal a vállalkozások fennmaradásának nagyobb az esélye. A szállítási idő és távolság redukálható az ésszerű együttműködésekkel, a lakóhely és munkahely közelítésével és a helyi piaci igények belső forrásból való ellátásával. A „belső” körbe a környező települések is beletartoznak, főként a járás és a tágabb kistérség, valamint Kecskemét és környéke vállalkozásaival érdemes kooperálni azok közelségére való tekintettel.

Kiskunfélegyháza saját erőforrásainak teljes kihasználásával (ingatlan-hasznosítás, kapacitás-kitöltés, emberi erőforrás-gazdálkodás), szükség szerinti átcsoportosításával relatíve alacsonyan tarthatja működési költségeit. A rugalmas alkalmazkodás elve egyre inkább előtérbe kerül. A felgyorsuló változások korában a naprakész válaszok gyors megtalálása, a rossz irányú folyamatok azonnali transzformálása szükséges.

A döntéseket a lakosság részvételével kell meghozni. A közösen eltervezett tevékenységek a felelősségérzetten keresztül és a közvetlen sikerélmény kilátása által a célok teljesebb megvalósulásához vezetnek. Az uniós szándékok szerint támogatandó az info-kommunikációs technikák beépülése a tájékoztatás, tervezés, előkészítés, létrehozás, megosztás és értékelés folyamataiba. Könnyen belátható, hogy az információ- és a tudás- transzfer nagyobb erőket tud megmozgatni a társadalom „becsatornázottsága” segítségével.

3. CÉLOK

Kiskunfélegyháza elérendő jövőképe, a településfejlesztési elvek, valamint a város előtt álló kihívások alapján hosszútávú átfogó célok jelölhetők ki, melyek megmutatják, hogyan lehet a jövőkép elérése érdekében a város meglévő belső erősségeire támaszkodni, gyengeségeit ellensúlyozni, a külső veszélyek fenyegetését enyhíteni és a kívülről érkező lehetőségeket kihasználni.

3.1 Településfejlesztés átfogó célkitűzései

Városunk 2030-ig elérendő célállapotának eléréséhez a következő hosszútávú célkitűzések megvalósításán keresztül vezet el az út:

1. Átfogó célkitűzés

A város népességmegtartó képességének erősítése, a humán erőforrások átfogó fejlesztése

2. Átfogó célkitűzés

A város dinamizálása, a gazdasági-társadalmi fejlődés hatásaként a területi kisugárzás, ellátó képesség növelése, térségközpont szerep növelése

3. Átfogó célkitűzés

A város jelentős közúti, vasúti közlekedési-, forgalmi- és üzleti összekötő szerepére épülő modernizációs fejlesztések elindítása az észak-nyugatról dél-keletre áramló fejlődés trendjeiből, folyamataiból következő közvetítői kereskedelmi, termelési, logisztikai kapacitások kiépülésének elősegítésével

A társadalom fejlesztése első helyen szerepel a prioritások sorában, hiszen végső soron minden az embereken múlik. A várossal – annak légkörével, közösségével, szolgáltatásaival – elégedett emberekben erősebb a helyi identitástudat, itt keresik boldogulásukat és készségesebben kötnek szövetséget másokkal. A globális elvándorlási jelenségek helyi hatásai enyhíthetők. Az átkommunikált helyi társadalom – a helyi politika és intézményei, a lakosság, a vállalkozások, egyházak, civil szerveződések élő kapcsolata – és a közösségi irányítás a személyes felelősségérzetet növeli, az információáramlás segít megelőzni a hiányok kialakulását. A gazdaság is profitál a változásokból, a humán infrastruktúra fejlesztésében például hatékonyabb együttműködés jöhet létre.

A város dinamizmusa a fejlődés másik fókuszpontja: a minőség jegyében kell a programokat felépíteni. Amíg az előző prioritás az emberekről és kapcsolataikról szólt, addig ennek az átfogó célkitűzésnek a megvalósítása a települések, gazdasági ágazatok, közösségek közötti együttműködés szintjén zajlik. A fő címszavak: Kecskemét és Kiskunfélegyháza, Kiskunfélegyháza és térsége, mezőgazdaság és feldolgozóipar, gazdaság és környezet, gazdaság és intézmények.

A gazdasági prosperitás minden ágazatban kulcskérdés, hiszen a jövedelem és az adóbevételek jelentik a fejlődés motorját. Kiskunfélegyháza a mezőgazdaság és az ipar jelenlétén túl a logisztikában rendelkezik a legnagyobb kihasználatlan potenciállal. A kereskedelem, szállítmányozás megszokott fogalmain túl itt általánosságban hívószó lehet az optimalizálás: a szükséges és egyben elégséges mérték megtalálása összhangban van a fenntarthatóság elvével (anyagi és humán erőforrások, energiagazdálkodás, környezet fenntarthatósága), fő kérdésként merül fel a gazdaság terciér és – a leginkább aktuális – kvaterner ágazatában, de lényegében az élet minden területén kívánatos, mint szemléletmód.

3.2 Részcélok

Az átfogó célok kezelhetősége érdekében jobban körvonalazott részcélok állapíthatók meg, melyek már – jellegüktől függően – városrészekhez, területekhez is köthetők.

Kiskunfélegyháza fejlesztésének koncepcionális céljai az alábbi részcélokra tagolhatók.

Kiskunfélegyháza településfejlesztésének rész céljai:

- **Gondoskodó Város: közösségi irányítás fejlesztése, esélyegyenlőséget növelő és életminőséget javító ellátás-fejlesztés**
- **Vállalkozás-barát Város: foglalkoztatás optimalizálása a gazdaságban**
- **Iskolaváros: képességeket kibontakoztató közoktatás és szakképzés, élethosszig tanulás**
- **Térségközponti szerepkör fejlesztése**
- **Térségi turizmus-fejlődés, környezeti egyensúly támogatása**

- **Ipari Park befogadóképességének és korszerűségének növelése, fenntartható gazdasági potenciált támogató és műszaki infrastruktúra hiányokat enyhítő fejlesztések**

„A város, ahol élek” rajz-pályázat általános iskolai különdíj (Kis Vivien alkotása)

3.2.1 Gondoskodó Város: közösségi irányítás fejlesztése, esélyegyenlőséget növelő és életminőséget javító ellátás-fejlesztés

Közösség-
vezérelt
helyi
fejlesztések

Kisösszegű beavatkozásokkal is jelentősen javulhat a lakosok életminősége, ha közösségvezérelt a fejlesztési folyamat és strukturált párbeszéd keretében épül fel már a program is. A közösségvezérlés magjait a Kiskunfélegyházán nagy számban működő civil szervezetek egy-egy alkalmi szövetsége képezheti.

A fiatalok esetében fontos a kompetencia-növelés, a pályaorientáció, a minőségi szórakozás, az élménypedagógiai módszerek meghonosítása. Valós és vonzó példákön át, moziváló környezetben, lehetőleg fedett-nyitott térben, biztonságos, de szabad légkörben, klub formájában szervezve tehetők vonzóvá a rendezvények, állandó vagy alkalmi közösségi találkozási pontok. Az idősebb korosztályok számára az egyszerű, a mindennapi élethez kapcsolódó, hasznos tudás átadása célozható meg élményszerűen, alkalmi jelleggel. A témákat helyi jó gyakorlatok személyes bemutatásával lehet közel hozni az emberekhez.

Generációk
együtt-
működése

A különböző generációk viszonyát fejlesztő kezdeményezések, a kölcsönös támogatás előnyeit felismertető programok erősítik a családon belüli összetartást és a tisztelet légkörét hozzák létre úgy a bölcsességet tanúsító idősebb nemzedék, mint a XXI. század jelentős kihívásai elé néző fiatalabb nemzedék irányába. Egyebek közt „fogadott család”

kezdeményezés keretében a több szabadidővel rendelkező idősebbek (akik közül sokan egyedül élnek) átválthatnak gyermekfelügyeletet, kertgondozást a fiatal szülőktől, cserébe segítséget kaphatnak a modern technikák alkalmazásában, erejüket meghaladó feladataikban.

Városi
média

Kiskunfélegyháza meglévő kommunikációs felületei továbbra is maradjanak nyitottak a közösségi események, kérdések és problémák felvetése és megbeszélése előtt. Váljanak ismertté a helyi társadalom számára élő tapasztalatul szolgáló és tágabb kitekintést biztosító félegyházi életutak. Médiában, rendezvényeken, kiállításokon kapjanak nyilvánosságot és bemutatkozási lehetőséget a lakosok művészi önkifejezésének próbálkozásai.

„A város, ahol élek” rajz-pályázat általános iskolai korcsoport (Görög Inez alkotása)

Közművelődés

A hagyományos értékek, a nemzeti és helyi identitás védelmezésében a város közművelődésének intézményes színtereire (művelődési ház, városi könyvtár, múzeum, alapfokú művészeti intézmény) fokozott felelősség nehezedik. A szakmaközi művelődési ház közhasznú alapítvány is részt vállal az ellátásból. Az intézmények saját fejlődési pályát járnak be, ehhez a működési feltételek biztosításával kell hozzájárulnia a városnak, már csak azért is, mert a civil- és magánjellegű kulturális szerveződések is igénybe veszik infrastruktúrájukat a tevékenységük során, amellyel színesebbé teszik a város kulturális életét. Újabb helyszínek bevonása vagy átalakítása is indokolt az ellátáshoz, elsősorban a város építészetét leginkább reprezentáló védett épületek (például a huszárlaktanya és a Holló-ház) e célra történő felújításával. Összetartó ereje van a szokásossá vált városi rendezvényeknek is, amelyekhez az önkormányzat hatékony támogatást tud nyújtani az installáció és technika szinten tartásával.

A kultúra és művészetek talaján értékes személyiségek születnek, összetartó közösségek jönnek létre. A művészeti csoportoknak, művelődési egyesületeknek, alapítványoknak, létesítményeknek, programoknak az idegenforgalomban betöltött szerepük is

számottevő, ugyanakkor a kis összegű támogatások is nagy segítséget nyújthatnak számukra.

Sportélet	<p>A rendszeres sportolás számtalan haszna nyilvánvaló, versenyszinten pedig közösségformáló erőt képvisel. A város sportélete szorosan összefügg a helyi energiák keletkezésével. Az egyesületi és tömegsport nem ismer társadalmi különbségeket, ezért az egyesületek működésének segítése, az aktív pihenés lehetőségeinek bővítése az egészségfejlesztésen túl a szegregálódási jelenségek ellen is hat. Kiskunfélegyháza sportlétesítményei nincsenek teljesen kihasználva, részben korszerűtlenségük miatt, ezeket a hiányokat ki kell küszöbölni. Versenyuszoda építése szükséges az úszássport lehetőségeinek növelésére. A Liget utcai sportpálya változatos szabadtéri edzésformák, lova-kutyás aktivitások, közösségi rendezvények színtere lehet. A hagyományőrző lovassport fellendülő ágban van, ami örvendetes és támogatandó, mert sokrétű eredményekre vezethet: a hagyományőrzés és sportolás előnyeinek túl turisztikai lehetőségeket is teremt és terápiás célokat is szolgálhat, továbbá a legeltetéses gyephasználatra is módot ad.</p>
Rutinból kimozdító témátársítások, interakciók	<p>A rutinszerű tevékenység háttérbe szoríthatja az újító ötleteket, melyekre pedig – a szakszerű és gondos megközelítés mellett is – minden területen szükség van. Alkalmas az érdeklődés felkeltésére, a „mókuserék”-ből való kilépésre, amit a fiatalok különösen igényelnek, a nem megszokott témátársítás, mint például az energetika-egészségügy találkoztatása, vagy a gazdaság szemlélete a művészet szemszögéből és viszont, az oktatás és a gondoskodás ötvözése, a hitélet és a környezetvédelem közös érdekeinek keresése és így tovább. Az új megközelítési módok új értékeket hozhatnak létre.</p>
Társadalmi kontroll	<p>Az önkormányzati fejlesztési tevékenység tervezése a lakosság bevonásával, interaktív módszerrel, a megvalósítás és értékelés szintén társadalmi részvétellel történjen. A térinformatika kiépítése, az „Okos város”-sá válás új lehetőséget nyújthat az erőforrások (humán, természeti, gazdasági és műszaki) működtetéséhez, a velük való eredményes gazdálkodáshoz. Elérhető céllá válhat a jól gazdálkodó város, a „Jó gazda önkormányzat” kiformalódása. A megvalósítás Fenntartási, Fejlesztési és Gazdálkodási stratégia megalkotásával és alkalmazásával történhet.</p>
Vonzó lakóterületek	<p>Vonzó lakóterületek alakulhatnak ki a magánszféra részvételével, különböző típusú új otthonokat kínálva a belső és külső kereslet céljára. A Közelszőlő kerttulajdonosai által kezdeményezett lakóterület-fejlesztés, csakúgy, mint a szolnoki vasútvonaltól északra formálódó családi házas övezet, módot ad a különböző lakhatási igények érvényesülésére.</p> <p>A legsűrűbben lakott városrész a Petőfi lakótelep. Az iparosított technológiával épült házak szak- és szerelőipari felújítási, korszerűsítési munkáinak elvégzése mellett időszerűvé válhat a csomópontok statikai vizsgálata is annak érdekében, hogy vissza nem fordítható leromlásuk ne következzen be. A lakótelep közterületei intenzív fenntartású zöldfelületekkel gazdagon ellátandók.</p> <p>A 3.2.1. részcélok megvalósításának várható eredményei:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A város irányítása erősebb közösségi kontroll alá kerülhet, a felelősségvállalás kiegyenlítettebb lesz. A város életének „önkormányzása” mélyreható változásokat vetít előre. Jobban magukénak

érik a várost azok, akik látják helyzetét és problémáit, részt vehetnek a közösségi elhatározások előkészítésében és véleményükre kíváncsi a közösség. Többféle érdek és szemlélet találkozása árnyaltabb döntéshozatalt eredményez. Az érvelés képessége jobban kifejlődhet, a diskurzus tartalmasabb lehet. Mások meghallgatása toleránsabbá teszi a társadalmat.

- Az életkori sajátosságaiknak megfelelő módon szocializált fiatalok nyitottabb, öntudatosabb, érdeklődőbb, vállalkozó szellemű felnőttekké válhatnak, nagyobb eséllyel találhatják meg boldogulásukat és sikereik révén jobban kötődnek városukhoz.
- Eredményes félegyházi életutak, problémamegoldási minták megismerése növelheti a tanulási kedvet, a fiatalokat helyi életpálya megtalálására ösztökéli.
- A színes kulturális és sportélet fenntartása, a művészi megnyilvánulásoknak kedvező légkör értékes személyiségeket teremt.
- Az érdeklődés felébresztése mások tevékenysége és közös ügyeink iránt innovációs erőt jelent. A meglepetés, a szokatlan kérdésfeltevés, a váratlan helyzetek előidézése gondolkodásra készít és nagyobb adaptációs készséget fejleszt ki. A társadalom könnyebben felismeri saját problémáit és rugalmasabban megtalálja az alkalmas válaszokat.
- Esélyegyenlőség a szellemileg, fizikailag, helyzetükből fakadóan leszakadó lakosok számára
- Összetartó közösségek szerveződnek, helyi energiák képződnek.
- A változatos lakhatási lehetőségek vonzóvá teszik a várost az otthon alapítók és letelepedők számára.

3.2.2 Vállalkozás-barát Város: foglalkoztatás optimalizálása a gazdaságban

Gazdaság-
fejlesztés
támogatása

A gazdaság dinamikájának megtartására, jelentős plusz források nélkül, a városnak viszonylag szűk a közvetlen befolyása, (pl. szociális szövetkezetek létrehozása, üzleti infrastruktúra-fejlesztés támogatása, helyi termék piacok fenntartása, létesítése), a gazdaságfejlesztés támogató programok kedvezményezettjei túlnyomórészt maguk a vállalkozások. A gazdaságot segítő egyéb tényezők alakításában, így a kapcsolatépítésben viszont részt vállalhat a város. Támogathatja a gazdaságfejlődést a rendszeres párbeszéd és a hatékony együttműködés a város, a térség és a vállalkozók között, a közös marketing-elemek kidolgozása és alkalmazása. Fontos a helyi termelés és a helyi piac egymásra találása, a rövid ellátási lánc (REL) előnyeinek kölcsönös felismerése. Inkluzív eredményt hoz a helyben megtermelt alapanyagok minél nagyobb arányú helyi feldolgozása és a sajátos helyi termékek kifejlesztése. Komplex tanyaprogram keretében a családi és kisgazdaságokon belüli helyben foglalkoztatás erősítendő.

Kecskemét, a várostárs	Szorosabb együttműködés kívánatos a közeli megyeszékhellyel. A megye legnagyobb és harmadik legnagyobb városának szomszédos elhelyezkedése az együttműködés kölcsönösen előnyös formáinak feltérképezését indokolja. A kamarák, klaszterek, termékpályák, vállalkozói körök eszmecseréjéből az ipar, a mezőgazdaság és a turisztikai szektor is profitálhat. Megvalósulhat a szinergia-hatás, pusztán a kooperáló felek kapcsolatának elmélyülése révén is többlet-érték keletkezik.
Rugalmasan reagáló szakképzés	A szakképzés terén a gazdasági környezet igényeinek gyors felismerése és lereagálása szükséges, ehhez elengedhetetlen, hogy az intézmények és vállalkozások kiépített információs rendszeren kommunikáljanak és a cégek, mesterek vállaljanak is részvételt a gyakorlati képzésben. Fontos, hogy a pályaválasztó fiatalok idejében tájékozódhassanak a város intézményei és vállalkozásai foglalkoztatási terveiről. Fordított irányban is hasznos az információ-áramlás, amikor a vállalkozó a helyben rendelkezésre álló képzettséghez igazítja tevékenységét.
Vendégmunkások	A munkaerőhiány visszavetheti az ipar eredményességét, a dolgozók nagy távolságokból való ingázása előre nem várt problémákat szülhet. A város részéről jogos elvárás, hogy megismerhesse a vendégmunkások számát, jelenlétének várható idejét, elhelyezését, napi közlekedését, ellátását és szükség szerint koordinálja is helyzetük alakítását, beilleszkedésüket a település életébe (például munkásszállások szervezett igénybevétele, egyszerűbb adminisztráció). Vendégszerető viszonyulással elérhető, hogy ne érezze magát teljesen idegennek az otthonától távol dolgozó munkavállaló, akár részt is vegyen a város életében. Egymás kultúrájának megismerése bizalmi helyzetet teremthet. Az otthonosabb közérzetű dolgozóval eredményesebben lehet együttműködni.
Induló vállalkozások	A város segítheti a vállalkozni vágyó fiatalok elindulását (kedvezményes irodabérllet, összehangolt működés közös eszközhasználattal és üzleti szolgáltatásokkal, helyi vállalkozás-népszerűsítés, promóciók). Az ismert kamarai reklámszövegnek megfelelően („Az Ön sikere a mi referenciánk”) a város jó hírét erősíthetik a támogató akciók.

A 3.2.2 részcélok megvalósításának várható eredményei:

- A város gazdasága az együttműködések bővülése és elmélyülése révén jobban teljesít.
- A helyi és térségi piacok nagyobb mértékben fogyasztják a helyi termékeket, kevesebb az áruszállítási kényszer, nagyobb a megtérülés.
- A térség vállalkozásainak külső piacra jutása javul a közös marketing- és termékfejlesztésnek köszönhetően.
- Vállalkozási kapcsolatok épülhetnek ki a megyeszékhely cégeivel, szélesebb skálára vált át Kiskunfélegyháza és a térség gazdasága.
- A munkaerőhiány vendégmunkások alkalmazásával történő enyhítését a város eredményesen moderálhatja.
- Egyre több fiatal kezd önálló vállalkozásba.
- Erősödnek a mezőgazdasági családi- és kisvállalkozások

3.2.3 Iskolaváros: képességeket kibontakoztató közoktatás és szakképzés, élethosszig tanulás

Óvodák	Az óvodai nevelésben fokozott figyelmet kell fordítani az elért szakmai színvonal megtartására, a városon belüli jó gyakorlatok átvételére, a különböző fenntartású intézmények közötti szakmai kapcsolat kiépítésére és a szegregációs jelenségek megelőző kezelésére.
Közoktatás	A közoktatásban az életkori sajátosságokhoz jobban alkalmazkodó, érdekesebb, élményszerűbb tudásátadásra kell törekedni, felhasználva az informatikai eszközöket és élve a szabadban, a témához kapcsolódó helyszínen történő foglalkoztatás lehetőségével. A tanulásra motiváló módszerek beiktatásával az oktatás eredményessége növelhető. A kötelező tanrendi elemek mellett a tanulók érdeklődésére számot tartó, önkifejezést segítő foglalkozások (kultúra, művészetek, beszéd- és helyzetgyakorlatok) és sportlehetőségek álljanak nyitva az iskolákban, az intézmények közötti átjárhatóság biztosításával. Valósuljon meg a szegregációmentes iskolarendszer. A pedagógusok folyamatos továbbképzése, a jó gyakorlatok átadása-átvétele, a kollegialitás felépítése elengedhetetlen. A nyelvi készségek fejlesztése hangsúlyozott fontosságú, nemzetközi intézményi és személyes kapcsolatok kiépítésével, anyanyelvi tanár alkalmazásával, egyéb módokon hatékonyságát növelni szükséges. A tehetséggondozás hosszútávon a település számára is „megtérülő befektetés”, mivel a kiemelkedő képességű fiatalok kibontakozásának segítségével kialakuló kapcsolat felbecsülhetetlen lehetőségeket rejt magában.

„A város, ahol élek” rajz-pályázat középiskolai III. díj (Lovas Laura alkotása)

Szakképzés	A szakképző intézmény térségi gazdaságba való beágyazottsága, piacképes szakmaszerzési kínálata kölcsönös előnyökhöz vezethet. A mezőgazdasági irányultság
------------	--

Felnőttképzés	<p>megtartása városi érdek, különösen a minőségi mezőgazdasági termelési technikák és ismeretek válhatnak szükségessé. Az idegenforgalom és a vendéglátás új szakirányként kapjon teret.</p> <p>A felnőttképzés lehetősége álljon nyitva a lakosság számára, hiszen az életen át tartó tanulás esélyt ad az önbecsülésre, rugalmas alkalmazkodásra, sikeres munkavállalásra.</p>
Felsőfokú képzés	<p>A felsőfokon képzett munkaerő hiányát Kiskunfélegyháza nem képes ugyan saját erőből, intézményes oktatással megoldani, de ösztöndíjjal, lakhatási támogatással, személyes odafigyeléssel marasztalni tudja és hazaköltözésre, letelepedésre veheti rá a képzett fiatalokat. A civil háló ereje sem hanyagolható el a sokszor érzelmi döntésen múló lépésben.</p>
Műszaki és tárgyi feltételek	<p>A közoktatásnak helyet adó épületek és környezetük folyamatos karbantartást és kisebb-nagyobb korszerűsítést, bővítést igényelnek. A munkálatok elmaradása később csak jelentős költséggel hozható helyre, ezért a gyakori kisebb beavatkozások rendjét kell kialakítani. Különösen fontos a fenntartható működtetést segítő energia-hatékonysági korszerűsítés, a tornaudvarok fejlesztése, a pihenés zöldfelületeinek igényessége. Érdemes nagyobb hangsúlyt fektetni a nyelvi, az informatikai, a természettudományos és a művészeti kompetenciák fejlesztéséhez szükséges terek, egyéb feltételek megteremtésére.</p>

A 3.2.3 részcélok megvalósításának várható eredményei:

- A lakosság elégedettebb lesz a közoktatással, erősebben kötődik a városhoz.
- Szegregációmentes lesz az intézményrendszer, a tanulók egyenlő eséllyel részesülnek a közoktatásban.
- Az óvoda és iskola az élményben gazdagabb nevelési és oktatási módszerek révén, a korszerű eszközök és infrastruktúra alkalmazása miatt kedveltebbé válik a tanulók körében. A tanulmányok jobban felkészítenek a gyorsuló változásokhoz való sikeres alkalmazkodásra.
- A tehetségek otthon érzik magukat az intézményekben, továbbfejlődésük biztosított.
- Egészségesebb, tanultabb, öntudatosabb lesz a lakosság, sikeresebbé válik a továbbtanulásban és munkavállalásban és nagyobb eséllyel találja meg helyét a társadalomban.

3.2.4 Térségközponti szerepkör fejlesztése

Járási központ	<p>Kiskunfélegyháza természetes vonzáskörzete elsősorban azokból a településekből tevődik össze, melyek korábban hosszabb-rövidebb ideig a közigazgatása alá tartoztak azaz Petőfiszállás és Fülöpkab, továbbá amelyek az egykori járását képezték: Bugac, Bugacpusztaháza, Gátér, Pálmonostora, Kunszállás és Tiszaalpár. Utóbbi kettő és Fülöpkab nem része a jelenlegi járásnak. Az adminisztratív vonzáskörzet nem egyezik meg a mindenkori tényleges kisugárzási területtel, ez attól is függ, milyen szempontból vizsgáljuk és főként nem állandó, hanem változó. Az igazgatás tekintetében kiszámíthatóbb a vonzáskörzetből adódó feladat, a többi ellátási forma és a</p>
----------------	---

foglalkoztatás szempontjából viszont figyelemmel kell kísérni a valós tendenciákat, hogy a város megfelelő lépéseket tehessen az egyensúly fenntartására.

Igényes városi közterületek

A térségközponti szerepkört mindenekelőtt a városközpont tölti be és gyakorlatilag is főleg itt találkozunk a térség településeiről érkező a középszintű ellátást biztosító funkciókkal. Kiskunfélegyháza „Zöld város” címen megvalósuló kertépítészeti, utca- és téralakító attrakciója, a közlekedési felületek és a közművek egyidejű rendezésével együtt, hozzájárul a város imázsához, egyben emeli a városközpont rangját és mintát jelent a további hasonló fejlesztésekhez. A városi közösségi tereket átjárható – a közösségi használat számára szabályozottan megnyitott – udvarokkal érdemes kiegészíteni, a műemlékek és helyi védett épületek udvarának feltárulása a sokszor alig ismert belső homlokzataikat is bevonja a városképbe.

Épített környezet A város építészeti értékei szinte minden életterületre hatást gyakorolnak (helyi identitástudat, életminőség, vagyoni érték), de leginkább a történelmi hangulattal és a városi milió élményével ajándékoznak meg. Nagyban hozzájárulnak az esztétikus, vonzó városi környezet kialakulásához. A sajátos helyi építészeti vonásokat kiadványokon (például városi naptár) lehet népszerűsíteni és megőrzésüket eszmeileg és anyagilag egyaránt támogatni szükséges. A műemlékeket eredeti formájukban kell az utókornak továbbadni. A város alulhasznált, barnamezős vagy „rozsdá”-területeinek új hasznosítást kell találni, mert degradálhatják környezetüket is.

„A város, ahol élek” rajz-pályázat (Csósza Eszter alkotása – Fürdőszálló)

Egészségügyi szakellátás

A város egészségügyi ellátásának csúcsintézménye a kórház, amely a kecskeméti megyei gyógyintézménybe beolvadva, munkamegosztásban működik, ezért vonzásterülete nagy kiterjedésű. A gyógyfürdővel összekapcsolt mozgásszervi és kardiológiai rehabilitációs ellátás megtartása mellett az aktív betegellátó tevékenység folyamatos bővülését igényli a város, ésszerű keretek között. Az intézmény jövőképebe tartozhat olyan specifikus feladatvállalás, szakellátás, amely térségi hiányt old meg.

Egészségügyi alapellátás

Az egészségügyi alapellátás működését a rendezett körülmények hiánya akadályozza: korszerű, összevont elhelyezést igényelnek a háziorvosi rendelők, háziorvosi ügyelet,

fogorvosi ügyelet és védőnői szolgálat, működésük összehangolása így jobban megoldható és fenntarthatóvá tehető a feladatellátás. A működés fizikai keretein (épület, környezet, parkolók) túl a korszerű felszereltség biztosítása emeli az ellátás színvonalát.

Szociális ellátás	A személyes gondoskodás feladatrendszerét, amely szakképzettséget és tapasztalatot igénylő, rendkívül szerteágazó ellátási forma, Kiskunfélegyházán központi intézmények látják el a „minőségi és differenciált szolgáltatás” jegyében, saját működési és fejlesztési koncepciójuk alapján. A kötelező gyermekjóléti és szociális feladatok teljes körű, stabil ellátását joggal várja el a város lakossága. A kötelező feladatokon túlmenően önként is vállal a város számos segítő szolgáltatást, amely az elesett, idős, hajléktalan, problémákkal küszködő vagy sérült emberek számára mentőövet jelent. Néhány speciális segítségnyújtási formában az egyházak és civil szervezetek eredményesebbek tudnak lenni, az intézményekkel és szakemberekkel való együttműködésük kialakult szerveződési formáit (például Szociális Kerekasztal) továbbra is fenn kell tartani. A mennyiségi fejlődés kevésbé szükséges, azonban az épületek állapota általában elavult, korszerűsítésre és energia-takarékosságot is célzó felújításra szorulnak.
Intézmények az interneten	Az intézmények informatikai fejlesztése és hálózatba kapcsolása folyamatos feladat, a jól működtetett rendszer növeli az eredményességüket. Még inkább nyomon követhető és lereagálható lesz a működésük, könnyebben megérthetők és elfogadhatók a döntéseik, ha honlapjaikon a szokásos tartalmakon, napi információikon túl a gondjaik, formálódó megoldásaik is naprakészen nyomon követhetők lesznek.
Városközpont közlekedése	A városközpontnak járművel, kerékpárral és gyalogosan jól megközelíthetőnek kell lennie, az 5-ös számú főút nyomvonalán és a buszállomás térségén kívül mindenütt az utóbbiak élvezzenek prioritást. A már meglévő járműmentes területen kívül viszont továbbiak forgalom előli elzárása nem indokolt. A parkolóhelyek számát mérsékelten növelni szükséges.
Közterületek gyarapítása	Kiskunfélegyháza leginkább frekvenciált központja a vasútállomástól a piacig és a bíróságtól a Kalmár kápolnáig nyúló tengelyek mentén 2-300 m szélességben rajzolható meg. E területen belül a város elővásárlási jogával élve további közterületeket érdemes felszabadítani leromlott épületek bontásával. A létrejövő üres területet térfalakkal lezárva a városra jellemző burkolt köztér jöhet létre, ahol parkolóhelyek és pihenőterek alakíthatók ki.

A 3.1.4 részcélok megvalósításának várható eredményei:

- A tényleges ellátási körzethez hozzáigazodhat az adminisztratív lehatárolás az ellátott lakosság nagyobb megalégedésére.
- Közösségformáló közterek megvalósulása.
- Építészeti értékmegőrzés és új értékteremtés jegyében formálódik a városkép, csökken a belváros zsúfoltsága, újabb terekkel és átjárható udvarokkal gazdagodik a város.
- A barnamezők és rozsdaterületek új hasznosítása ésszerűsítheti az ingatlangazdálkodást és javítja a vároképet.

- A közösség által nyomon követhető intézmény-ellátási rendszer biztonságérzetet, kiszámíthatóságot és szorosabb kontaktust eredményez, mindkét részről a bizalom válik alapállássá. Az ellátottak elégedettebbek lesznek városukkal. Az aktív együttműködés javítja az ellátás hatékonyságát.

3.2.5 Térségi turizmus-fejlődés, környezeti egyensúly támogatása

Idegenforgalom fejlesztése térségi szinten	Az idegenforgalmi potenciál kiaknázása a környékbeli települések együttműködésével vihető igazán sikerre, mivel egyenként mindegyik kínálatból hiányzik valami, amit csak a másik település tud biztosítani. Az előző rész célhoz és továbbiakhoz is kapcsolódva célszerű lépéseket tenni ezen a téren az érdekek egyeztetése érdekében, majd aktívan részt venni a közös kínálat és értékesítés megtervezésében, valamint a megvalósítás koordinálásában. A fejlesztés a városok (Kecskemét, Kiskunfélegyháza) és a vonzáskörzetükben lévő községek attrakcióira, profiljaik továbbépítésére, a meglévő szálláshelyek jobb kihasználására, a térségi termék- és rendezvénykínálatok sajátos élménykörré való összefűzésére alapozható. A térségi marketing-fejlesztés jelentős mértékben hozzájárulna a hatékony értékesítéshez.
Hotel, Fürdőszálló	Kiskunfélegyháza még a térségi munkamegosztás (Kecskemét szállásférőhelykapacitása) mellett is indokolatlanul nélkülözi egy városi hotel szolgáltatásait. Megfelelő helye a Fürdőszálló közelében jelölhető ki, karakterét tekintve – a sportcsarnok és a kórház, valamint a gyógyvíz jelenlétéből következően – imázsa a gyógyuló pihenésre (mozgásterápia, fogászati idegenforgalom), céges hétvégékre, sportrendezvények vendégeinek fogadására és edzőtáboroztatásra építhető fel. Maga a Fürdőszálló a terápiás kezelések békebeli hangulatú, hiteles helyszínéként szolgálhat, felújítását szakmai befektető bevonása tenné lehetővé.
Holisztikus megközelítés	A településhatárok átlépése a természetnek is sajátja, a szikes gyep, tavak, a csatornák zöldszalagjai a Homokhátságtól a Tiszáig behálózzák Kiskunfélegyházát és környékét. Még inkább kifejezi a határok nyitottságát a zarándoklat és a túrázás (gyalog, kerékpáron, lóháton), ezáltal üzenetet is közvetítenek környezetünk megóvásának és a közös érdekek felismerésének a fontosságáról. A holisztikus megközelítés jó példája a Napraforgó-ház a Borsihalmi Művésztelepen, amely egyszerre szól a közösségépítésről, az idegenforgalomról (szálláshely), a természetről (védett gyep), örökségvédelemről (egykori iskola-épület, közelében a kunhalommal), művészetről (fúvószenekar üzemelteti) az oktatásról (zenei táborok) és a környezetvédelemről (takarékos és megújuló energia-használat). Hasonló „állomások” (például lovasbázis, élménytanya, biopiac-farm formájában) a város többi határrészén és más településeken is létrehozható, a meglévőkkel együtt turisztikai csomaggá gyúrhatók össze. Az egymásra épülő, logisztikailag is jól megszervezett kínálat hosszabb ideig a térségben tarthatja a szállóvendégeket.
Zöld-infrastruktúra fejlesztés	Kiskunfélegyháza határában a mozaikos táji jelleg megtartására kell törekedni, a településszerkezeti jelentőségű utak mentén fasorokkal vagy erdőszávokkal. A külterületi zöld infrastruktúra hálózat jelentős elemeit, mint a védett természeti területek és természetes erdőfoltok, egymással, a belterülettel és a környező látogatott táji

értékekkel turisztikai útvonal mentén érdemes összekapcsolni, melyet tájfasítással lehet létrehozni.

Rekreációs folyosó

A belterületen is folytatódik a külterületi zöld infrastruktúra. A Félegyházi vízfolyás magától értetődő összekapcsoló helyszín, mivel a Liget utca és a Tanyasor mentén a belterületen áthalad. Cél az, hogy a vásártértől a Petőfi lakótelepig terjedően egy rekreációs folyosó egészítse ki, illetve kösse össze a külső táji elemeket, a lakosság városon belüli szabadtéri kikapcsolódásának gazdag lehetőségeit nyújtva.

Közparkok, közkertek

A városközpont kedvező hatású közterületrendezése folytatandó újabb kapcsolódó területek és városrészközpontok (Petőfi lakótelep, Kossuthváros, Bankfalva) rendezésbe vonásával, elsősorban a gyermekek és az ifjú korosztály által leginkább használt közterületi pihenő- és játszóterek, találkozóhelyek megújításával. Elsősorban a CLLD (közösségvezérelt helyi fejlesztés) keretében, tehát a lakosság részéről megfogalmazódó elvárások mentén kell fejleszteni a közparkok és közkertek, valamint a fásított és burkolt közterek használati felületeit, berendezési tárgyait, műalkotásait, növényzetét. A belterület jelentős közösségi használatú zöldfelületeit egy egységes városi arculatot hordozó fás gyalogos-kerékpáros útvonal hálózat kapcsolja össze.

Jelentős mérete és helyzete (kórház, iskolák és fürdő közelsége) miatt nagyobb ívű fejlesztésre alkalmas, számos lehetséges funkciót tartalmazhat a Hősök Parkja, egyebek közt elhelyezhető itt szabadtéri fitness, a hőség elleni védelemre is szolgáló élményszökőkút, vagy a járműmozgásoktól teljesen mentes 1 km-es gumi futópálya.

„A város, ahol élek” rajz-pályázat általános iskolai III. díj (Major Edina alkotása)

Környezeti egyensúly

A környezeti egyensúly, az ember, az állat- és növényvilág élőhelye közti harmónia megteremtése, az ökológiai rendszerek túlterhelésének elkerülése többféle fejlesztési irányból segíthető elő.

A módszerek egyike az energiatakarékosság, egyebek között az intézmények energiafelhasználását csökkentő felújítások és korszerűsítések, az iparosított

technológiával épült lakóházak utólagos hőszigetelése, belső gépészeti rendszereinek átalakítása, a kerékpár-használat, vagy a tömegközlekedés előnyben részesítése a saját járműhasználattal szemben, közvilágítás energiatakarékos (de tartós minőségű) módjaira való áttérés, passzív és autonóm házak építésének szorgalmazása és még számos egyéb megoldás, ami az energia-használat mértékét redukálja.

A megújuló energia felhasználásának bővülését célzó fejlesztésekkel (napelemek, napkollektorok, tanyai háztartási szélkerekek telepítése, geotermia felhasználása) szintén kímélni kell a környezetet.

A termálkutakból kivett melegvízzel takarékosan kell bánni, a jelenlegi felhasználás több esetben pazarló és a környezetet terhelő. A rétegvizekkel való takarékos bánásmód és a csapadékvizeket visszatartó záportavak kialakítása felkészülést jelent az elkövetkező évtizedek szélsőségesebbé váló, de jellemzően szárazabb és vízhiányosabb időszakára.

A földeken gazdálkodók öntözési igényeit és lehetőségeit vizsgálni és a szolgáltatást tervezni kell az állami vízgazdálkodási főművek kezelőjével egyeztetve.

A fenntartható rendszerben folytatott mezőgazdaság a hulladékmentességet, a vegyi anyagok elkerülését, a talaj elsavanyodásának és a tápanyagok kiürülésének megelőzését, a méhek és egyéb hasznos rovarok védelmét biztosítja és nem utolsósorban az emberek egészséges táplálkozását segíti. A még nem közzismert elveket és jó példákat a város mezőgazdasági képzést nyújtó szakközépiskolájában tanulók számára és a gazdálkodóknak (felnőttképzés vagy gazdaköri képzés keretében), továbbá a kiskerteselemeknek is igény szerint át kell adni.

Városi komposztálótelep felállításával a zöldhulladék hasznosíthatóvá válik talajjavításra.

A helyi termék és helyi piac összehangolása, az egyszerű terménycsere (melyet helyi virtuális fizetőszközben mérnek össze és online kereslet-kínálat egyeztetéssel városon belül intéznek) az áruszállítási volument, ezáltal a széndioxid-kibocsátást csökkenti.

A 3.1.5 részcélok megvalósításának várható eredményei:

- A térségi idegenforgalmi szövetkezés szinergia hatása növeli az idegenforgalmi ágazat jövedelmezőségét, Kiskunfélegyháza imázsát, biztosítja a lakosok felüdülését.
- Kiskunfélegyháza szállodával gazdagodik, az unikális Fürdőszálló megújul és gyógyterápiás funkciót nyer.
- A turisztikai programcsomag a külterületet is akciókba vonja, fejlődési pályára állítja.
- Megőrzésre kerülnek a táj természeti értékei, fennmarad az élővilág sokfélesége (biodiverzitás).
- Természeti erőforrások (víz, föld, ásványkincsek, energia) takarékos felhasználása megvalósul.
- Megújuló energia-felhasználás részaránya növekszik.
- Zöldfelületi fedettség növekedése, javuló mikroklíma a legsűrűbben lakott központi területen. Lakosság közérzetének javulása.

- Egészségesebb életmód, egészségesebb táplálék.
- Költségmegtakarítás az intézményi ellátásban.
- Környezeti zaj és levegőterhelés csökkenése, hasznosított zöldhulladék

3.2.6 Ipari Park befogadóképességének és korszerűségének növelése, fenntartható gazdasági potenciált támogató és műszaki infrastruktúra hiányokat enyhítő fejlesztések

Ipari Park

Az Ipari Park fejlesztése kitörési pont Kiskunfélegyháza jövőjének alakításában. Az ipari zóna fogadóképessége növelhető a betelepülők számára a bővítési terület (Ipari Park II.) beruházás-előkészítésével (tereprendezés, parcellázás, út- és közmű infrastruktúrák kiépítése). Kiemelten kezelendő a fiatal kezdő vállalkozók starthelyzetbe hozása, valamint a munkahelyteremtő és széles körben tovagyűrűző termelési tevékenységek támogatása. A lakóterületek közé szorult műhelyeket, korszerűtlen kisüzemeket a környezeti állapot védelme szempontjából is az Ipari Parkba kell betelepíteni.

A terület teher- és hivatásforgalmának segítése érdekében a Majsai úton két csomópont kiépítése szükséges.

Az Ipari Park III. bővítés céljára is tartalékolni kell területet az I. ütem mellett, az iparvasút kiépítés lehetőségének biztosításával.

A mezőgazdaság monokultúrás, üzemi jellegű szántóföldi művelési módja termelékeny ugyan, de távlatban veszélyeket rejt magában, ha háttérbe szorulnak a kerti kultúrák, zöldség-gyümölcsstermesztés, hajtatósas, fóliás gazdaságok, biokultúrák, melyek kisebb területen folynak, jellemzően viszonylag nagy hozzáadott értéket produkálnak, több az élőmunka-igényük, ezért a foglalkoztatás szempontjából előnyösebbek. Általában a kinnlakás is szükséges a folyamatos munka miatt és a vagyonvédelem érdekében. Az ilyen és ehhez hasonló kisgazdaságok a volt zártkertekben gyakrabban fordulnak elő, néha a pihenés az elsődleges és a kertet hobbiból művelik. Városi szabályozással biztosítani lehet ezeknek a többfunkciós „házas kerteknek”, vagy „pihenőkerteknek” a továbbélését.

Vasúti közlekedés problémáinak kezelése

A belterülettől Ny-ra futó Budapest-Szeged vasútvonalon két szintbeni közúti kereszteződés biztosít átjárást. A 160 km óránkénti sebességre fejlődő vonalon a Majsai úti három sorompós közúti kereszteződés nem szerencsés, nem is biztonságos és lassú az áteresztőképessége. Meglévő ipari üzemek is nyílnak a sorompók közötti rövid útszakaszon, melyek jelentős teherforgalmat bonyolítanak le. A város nagyságát, lakosainak a számát és a belterületről a vasútvonalon át kilépő közúti forgalom nagyságát figyelembe véve szükséges egy vasúti-közúti aluljáró létesítése.

Biztosított átjárás szükséges a Kisszegedi út vasúti kereszteződésében és lámpás biztosítás építendő ki a Tanyasori úti átjáróban.

Hiányzó elkerülő útszakasz

Kiskunfélegyháza jól megközelíthető az M5 autópályáról, két kiépített csomóponton át. Az 5-ös főút belterületi szakaszát tehermentesítő Ny-i elkerülő főútszakasz is segíti az átmenő és célforgalmat, de a K-i elkerülés hiányában a belvárosi szakasz még továbbra

is túlterhelt. A Tiszaalpár felől érkező forgalom a városközponton át éri el az 5-ös utat és az autópályát, a Csongrád-Szentes irányából Kecskemét felé igyekvők a ¼ kör hosszú elkerülés helyett általában szintén a városközpontot átszelő útvonalat választják. Megoldást a K-i elkerülő útszakasz megépítése jelenthet, amelynek megvalósítása teljessé tenné a város körüli gyűrűt.

Csomópontok fejlesztése

Az 5-ös számú főút belterületi szakaszán legalább két csomópont fejlesztése szükséges a forgalom nagyság miatt: a Bercsényi utca – Kőrösi útnál és a Halasi út – Szentesi útnál.

Helyi közutak fejlesztése

A helyi közlekedési rendszerek tekintetében a városrészek közötti átközlekedés javítása a cél. Különös gonddal kell kezelni az alapfokú ellátással nem rendelkező városrészeknek az intézményekhez való eljutást biztosító útjait.

A külterületen burkolt, vagy stabilizált útként, ennek hiányában legalább az év nagy részében járható megerősített földútként kell kialakítani a történetileg használt és ma is meglévő nyomvonalakat, az egyes körzetek, vagy az igazgatási terület határán futó utakat, amennyiben erre valós forgalmi igény mutatkozik. Néhány zsák jellegű külterületi út, turista-ösvény továbbvezetését érdemes megoldani (Kunszállási útról nyíló, csatornaparti út, Petőfiszállás zarándokhelyre átvezető turista-útvonal).

Ütemtervezetten lehet megvalósítani az utak fenntartását, szükség szerinti szélesítését, parkolóhelyek kialakítását, járdaburkolat építését és karbantartását.

Repülőtér

A város tulajdonában lévő gyeper repülőtér fejlesztését szorgalmazni kell az igények felmérése és a megvalósíthatóság feltételeinek feltárás alapján. A rendelkezésre álló terület K-DK irányban meghosszabbítható közép méretű gépek fogadására. A K-i elkerülő útszakaszon Kecskemét felé 20 km-es transzfer útvonallal biztosítható volna a polgári repülés.

Kerékpáros fejlesztések

A város kerékpáros hálózata hiányos, mind a turisztikai, mind a hivatásforgalom tekintetében, egységes, összehangolt fejlesztése szükséges. A főutak mentén ugyan vannak kiépített szakaszok, de balesetveszély miatt kritikus a dolgozók két keréken való eljutása az ipari üzemekbe, főleg a Molnártelpei és a Csanyi úton, de lényegében minden nagyforgalmú út mentén előbb-utóbb elkerülhetetlen a nyomvonal meghosszabbítása vagy kiépítése.

Kerékpárúton jól elérhetővé kell tenni minden városrészt, figyelembe véve a munkahelyi intézményi és szabadidős útirányokat és becsült forgalmakat. A hálózatot önálló kerékpárutak, kerékpársávok és kis forgalmú utcák, valamint kerékpárparkoló-megőrzők összefüggő rendszere alkossa.

A részcélok megvalósításának várható eredményei:

- A város ipara újabb vállalkozásokkal bővül az Ipari Park nyújtotta lehetőségek miatt. A meglévő vállalkozások jobban fejlődnek a korszerű szolgáltatásnak köszönhetően.
- Elkerülő út záró szakasza minden fő irányban megoldja a tranzitforgalom levezetését és javítja a szállítmányozási, kereskedelmi vállalkozások versenyképességét. A belváros közlekedési leterheltsége csökken, környezeti állapota javul az átmenő forgalom megszüntetését követően.

- A vasútvonalak gyorsabb átjárhatósága kedvez a város logisztikai szerepköre fejlődésének.
- A repülőtér fejlesztése új távlatot nyithat a város számára.
- A belterület biztonságosabb úthálózata, csomópontjai és a kerékpárutak fejlesztése javítja a munkába járás körülményeit és az intézmények elérhetőségét.
- Kerékpárral jól járható lesz a város, kevesebben használnak gépjárművet, javul a környezet állapota.
- A külterületi úthálózat fejlesztése életben tartja a tanyarendszert, ahol a családi gazdaságok révén az önfoglalkoztatás bővíthet.
- A volt zártkertek többfunkciós jellege megmarad, az építési lehetőség bővül, használóiik nagyobb örömeire.

3.3 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

A legtöbb rész cél a város egészére érvényes és nem konkrét városrészre, vagy területre irányul, azonban megállapíthatók erősebb és gyengébb érintettségek a városrészek esetében. A város területe a fejlesztések szempontjából tizenegy városrészre bontható a hasonló sajátosságok és fekvés szerint.

Kiskunfélegyháza városrészei a településfejlesztés szempontjából:

- Városcsúzpont (bővebb értelmezésben a Berceányi utca – Kőrösi út – Kun utca – Kálvária utca – Szentesi út – Halasi út – Majsai út – Izsáki út között)
- Petőfi lakótelep és környéke
- Bankfalu
- Kossuthváros és környéke
- Molnárttelep
- Móraváros
- Közelszólió
- Bikahegy
- Halesz
- Selymes
- Külterület

Az egyes városrészek érintettsége a részcélok kijelölésében

A városcsúzpontot minden rész cél erősen érinti, mivel a funkciók halmozódása miatt itt a legtöbb a teendő. A gazdasági területeken is szinte minden rész cél hangsúlyos, mert a gazdaságfejlesztés kiemelt fontosságú az élet minden területére kiterjedő hatása miatt. A külterület is minden tekintetben fejlesztésre szorul és a térségi szerepkör fejlesztésében is szerephez juthat a települések határát átlépő turisztikai tengelyek, természeti értékek miatt. Haleszt és Selymet is komplex programjavaslattal célszerű támogatni.

A belterület lakózónái és Molnártelep értelemszerűen a társadalmat fejlesztő, az iskolákkal kapcsolatos és a környezeti egyensúlyt célzó stratégiák célpontjait képezik. Ebből következik, hogy három részccél mutatnak szoros összefüggést: a „Gondoskodó Város: közösségi irányítás fejlesztése, esélyegyenlőséget növelő és életminőséget javító ellátás-fejlesztés”, a „Iskolaváros: képességeket kibontakoztató közoktatás és szakképzés, élethosszig tanulás” és a „Térségi turizmus-fejlődés, környezeti egyensúly támogatása” célokban érintettek. A Petőfi lakótelepen és Bankfaluban térségi szerepkör is kimutatható, ezek a területek jellemzően a más településekről áttelepülő lakás- vagy telekvásárlásának kedvenc célpontjai. Közelszülő jelenleg lakóterület is és nem is, a lehetőség az építésre meg fog teremtni a helyi szabályozásban, de a beépülés folyamata várhatóan hosszan elhúzódik. Ebben a városrészben a társadalom-fejlesztésén túl a környezeti egyensúly kap hangsúlyt.

Az egyes
részcélok
területi
kiterjedése

A társadalmi jellegű részccél („Gondoskodó Város: közösségi irányítás fejlesztése, esélyegyenlőséget növelő és életminőséget javító ellátás-fejlesztés”) a gazdasági területeken közepesen jelentkezik, a többi városrészben azonban erősen érvényes.

A „Vállalkozás-barát Város: foglalkoztatás optimalizálása a gazdaságban” téma nem érinti közvetlenül a lakóterületeket, kivétel a Molnártelep, amely vegyesen hordoz gazdasági és lakófunkciókat, ezért közepesen érintett a részccél megvalósításában.

Az „Iskolaváros: képességeket kibontakoztató közoktatás és szakképzés, élethosszig tanulás” minden városrészben részccélként fogalmazható meg, ahol iskola működik, de tartalmánál fogva a gazdaságra is hatással van és a mezőgazdálkodás színhelyein (külterületen, Haleszban, Selymesben) élőkre is programokat kell létrehozni, hogy a fenntarthatóság elvét megismerjék és javukra fordítsák.

„Térségközponti szerepkör fejlesztése” elsősorban a városközpontban értelmezhető, de a gazdasági területeken is erős kapcsolódási pontok mutathatók ki (például helyi termék népszerűsítés, idegenforgalmi szolgáltatások terciér szektora) és a külterület is érintett a tág érdeklődésre számot tartó természeti és turisztikai attrakcióival. A már említett betelepülési célpontok (Petőfi lakótelep és Bankfalu) fejlődése közepes mértékben, de befolyásolja Kiskunfélegyháza kisugárzását.

A „Térségi turizmus-fejlődés, környezeti egyensúly támogatása” az egész városra nézve erősen érvényes részccél, főleg a környezet kímélése. A társadalmi jellegű 1. részccél mellett ez is horizontális (minden életterületen érvényes) célkitűzésnek minősíthető.

A „Ipari Park befogadó-képességének és korszerűségének növelése, fenntartható gazdasági potenciált támogató és műszaki infrastruktúra hiányokat enyhítő fejlesztések” részccél érthető módon azokban a városrészekben értelmezhető leginkább, amelyekben a város gazdasága működik, a legtöbb lakóterületen viszont csak csekély mértékben érvényesülnek programjai, azaz nem közvetlenül hanem közvetve hatnak.

A táblázatos hatáskimutatás azt a tanulságot is megerősíti, hogy generális jellegűek (ugyanakkor általában kisebb költségvetésűek) a társadalom fejlesztését célzó beavatkozások és ugyancsak átfogó jellegű az idegenforgalom, mint célterület, lévén, hogy a lakosok és a gazdaság szereplői is profitálnak belőle.

A fejlesztési részcélok értelmezése az egyes városrészekre

Fejlesztési részcélok	Városközpont	Petőfi lakótelep	Bankfalu	Kossuthváros és környéke	Molnártelep	Móráváros	Közelszőlő	Bikahegy	Halesz és Selymes	Külterület	Gazdasági területek
Gondoskodó Város: közösségi irányítás fejlesztése, esélyegyenlőséget növelő és életminőséget javító ellátás-fejlesztés											
Vállalkozás-barát Város: foglalkoztatás optimalizálása a gazdaságban											
Iskolaváros: képességeket kibontakoztató közoktatás és szakképzés, élethosszig tanulás											
Térségközponti szerepkör fejlesztése											
Térségi turizmus-fejlődés, környezeti egyensúly támogatása											
Ipari Park befogadó-képességének és korszerűségének növelése, fenntartható gazdasági potenciált támogató és műszaki infrastruktúra hiányokat enyhítő fejlesztések											

	Erős koherencia
	Közepes koherencia
	Gyenge koherencia

3.4 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó és a részcélok kapcsolata

Kiskunfélegyháza Településfejlesztési koncepciójának célrendszere

Kiskunfélegyháza településfejlesztési koncepciójának fő eleme a város 2030 évre vonatkozó jövőképe. A jövőkép a jelenlegi adottságokból kiindulva a várható tendenciákra alapozva fogalmazza meg az előrevetített, elérni kívánt állapotot.

Az átfogó célok a jövőképet három aspektusban tárják elénk a prioritásokat figyelembe véve. A jövőkép és az átfogó célok megvalósulásának útját mutatják meg a részcélok, kijelölve a legfontosabb sarokköveket, melyekre a város stratégiáját érdemes alapozni.

A fejlesztések megvalósítását végig kell, hogy kísérje a fejlesztési alapelvek betartása, melyek horizontális jellegű elvárások napjaink városfejlesztési tevékenységében.

A hosszútávú átfogó célok és a részcélok közötti koherencia

Átfogó célok	A város népességmegtartó képességének erősítése, a humán erőforrások átfogó fejlesztése	A város dinamizálása, a gazdasági-társadalmi fejlődés hatásaként a területi kisugárzás, ellátó képesség növelése, térségközpont szerep növelése	A város jelentős közúti, vasúti közlekedési-, forgalmi- és üzleti összekötő szerepére épülő modernizációs fejlesztések elindítása az észak-nyugatról dél-keletre áramló fejlődés trendjeiből, folyamataiból következő közvetítői kereskedelmi, termelési, logisztikai kapacitások kiépülésének elősegítésével
Fejlesztési részcélok			
Gondoskodó Város: közösségi irányítás fejlesztése, esélyegyenlőséget növelő és életminőséget javító ellátás-fejlesztés			
Vállalkozás-barát Város: foglalkoztatás optimalizálása a gazdaságban			
Iskolaváros: képességeket kibontakoztató közoktatás és szakképzés, élethosszig tanulás			
Térségközponti szerepkör fejlesztése			
Térségi turizmus-fejlődés, környezeti egyensúly támogatása			
Ipari Park befogadó-képességének és korszerűségének növelése, fenntartható gazdasági potenciált támogató, és műszaki infrastruktúra hiányokat enyhítő fejlesztések			

	Erős koherencia
	Közepes koherencia
	Gyenge koherencia

4. A JÖVŐKÉP ÉS AZ ÁTFOGÓ CÉLOK ÖSSZHANGJA A MAGASABB SZINTŰ KONCEPCIÓKKAL

4.1 A jövőkép és az átfogó célok összhangja az Országos Területfejlesztési Konceptióval

Az Országgyűlés 1/2014. (I.3.) Ogy. határozata mellékleteként fogadta el a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK), mely az ország hosszú távú jövőképét, a fejlesztéspolitikai célokat és elveket határozza meg. A jövőkép eléréséhez négy hosszú távú (2030-ig szóló) átfogó fejlesztési célt és tizenhárom specifikus célt határoz meg. Kiskunfélegyháza jövőképe és hosszútávú átfogó céljai illeszkednek az ország fejlesztési koncepciójához.

A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat létrehozása keretében célnak jelöli az OFTK a funkcionális várostérség, mint módszer és elv alkalmazását, a városok sajátos gazdasági profillal történő fejlesztését, a város-vidék kapcsolatok erősítését. Kiskunfélegyháza céljai párhuzamosak ezzel az elvvel.

Az OFTK kiemelten kezeli a vidéki térségek, települések sajátos vidéki értékeit megőrző, azokra épülő fejlesztését, népességmegtartó erejük képességük erősödését. Lényeges elem a mezőgazdaság, feldolgozóipar fejlesztése, a foglalkoztatás növelése, a helyi termelések helyzetbe hozása. Kiskunfélegyháza város törekszik megfelelni az országos céloknak, melyek a koncepció rész céljaiban visszaköszönnek.

A településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott részcélok illeszkedését az OFTK specifikus (hét szakpolitikai és hat területi) céljaihoz az alábbi táblázat mutatja be.

A településfejlesztési koncepció átfogó céljainak illeszkedése az OFTK specifikus céljaihoz

Országos Területfejlesztési Konceptió szakpolitikai céljai	Kiskunfélegyháza Város Településfejlesztési Konceptió kapcsolódó átfogó céljai
Versenyképes, innovatív gazdaság	A város jelentős közúti, vasúti közlekedési-, forgalmi- és üzleti összekötő szerepére épülő modernizációs fejlesztések elindítása az észak-nyugatról dél-keletre áramló fejlődés trendjeiből, folyamataiból következő közvetítői kereskedelmi, termelési, logisztikai kapacitások kiépülésének elősegítésével
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	A város népességmegtartó képességének erősítése, a humán erőforrások átfogó fejlesztése
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás	A város jelentős közúti, vasúti közlekedési-, forgalmi- és üzleti összekötő szerepére épülő modernizációs fejlesztések elindítása az észak-nyugatról dél-keletre áramló fejlődés trendjeiből, folyamataiból következő közvetítői kereskedelmi, termelési, logisztikai kapacitások kiépülésének elősegítésével

Országos Területfejlesztési Konceptió területi céljai	Kiskunfélegyháza Város Településfejlesztési Konceptió kapcsolódó átfogó céljai
Kreatív tudástársadalom, piacképes térségek, K+F+I	A város jelentős közúti, vasúti közlekedési-, forgalmi- és üzleti összekötő szerepére épülő modernizációs fejlesztések elindítása az észak-nyugatról dél-keletre áramló fejlődés trendjeiből, folyamataiból következő közvetítői kereskedelmi, termelési, logisztikai kapacitások kiépülésének elősegítésével
Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom	A város népességmegtartó képességének erősítése, a humán erőforrások átfogó fejlesztése
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság	-
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	A város dinamizálása, a gazdasági-társadalmi fejlődés hatásaként a területi kisugárzás, ellátó képesség növelése, térségközpont szerep növelése
Az ország makroregionális szerepének erősítése	-
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	-
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelés	A város népességmegtartó képességének erősítése, a humán erőforrások átfogó fejlesztése
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	-
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés	A város dinamizálása, a gazdasági-társadalmi fejlődés hatásaként a területi kisugárzás, ellátó képesség növelése, térségközpont szerep növelése
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	A város jelentős közúti, vasúti közlekedési-, forgalmi- és üzleti összekötő szerepére épülő modernizációs fejlesztések elindítása az észak-nyugatról dél-keletre áramló fejlődés trendjeiből, folyamataiból következő közvetítői kereskedelmi, termelési, logisztikai kapacitások kiépülésének elősegítésével

4.2 A jövőkép és az átfogó célok összhangja a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Konceptióval

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója a közgyűlés 60/2013. (XI. 29.) határozatával került elfogadásra.

Bács-Kiskun megye *jövőképe*: A folyamatos megújulásra képes fenntartható gazdasági és társadalmi környezet megteremtésével Bács-Kiskun megye versenyképes és vonzó térség lesz.

Bács-Kiskun megye fejlesztésének *átfogó céljai* 2030-ig:

- A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén
- Az emberek és a környezet harmonikus együttélésének megteremtése
- Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése
- Egészséges és megújuló társadalom

Bács-Kiskun megye fejlesztésének *tematikus céljai* 2030-ig:

- Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV-szektor megerősítésével (Tem1)
- Élhető és életképes vidék (Tem2)
- A megye belső kohézióját és makrotérségi integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések (Tem3)

Bács-Kiskun megye fejlesztésének *területi céljai* 2030-ig:

- A táji jellemzőkre koncentrált integrált fejlesztések a Homokhátságon, kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra (Ter1)
- Kecskemét fejlesztési körzet kiegyensúlyozott növekedését elősegítő fejlesztési stratégia megvalósítása (Ter2)
- Várostérség funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése (Ter3)
- A Duna-mente természeti és logisztikai potenciáljának kiaknázását szolgáló integrált fejlesztések (Ter4)
- A határ-menti térségek határon átnyúló szervezeti és térkapcsolataira alapozó kohézió erősítő fejlesztések (Ter5)

Kiskunfélegyháza fejlesztésének átfogó és rész céljai főként az 1. és 2. megyei tematikus céllal mutatnak összhangot.

A Tem1 cél tárgya a gazdaság erősítése, Kiskunfélegyháza átfogó céljai közül illeszkedik ehhez a célkitűzéshez a „*A város jelentős közúti, vasúti közlekedési-, forgalmi- és üzleti összekötő szerepére épülő modernizációs fejlesztések elindítása az észak-nyugatról dél-keletre áramló fejlődés trendjeiből, folyamataiból következő közvetítői kereskedelmi, termelési, logisztikai kapacitások kiépülésének elősegítésével*” és a „*A város dinamizálása, a gazdasági-társadalmi fejlődés hatásaként a területi kisugárzás, ellátó képesség növelése, térségközpont szerep növelése*” megnevezésű fejlesztési elhatározás.

A Tem2 cél az élhető vidékről szól, amelyhez elsősorban az a félegyházi rész cél kapcsolódik, amely a „*Gondoskodó Város: közösségi irányítás fejlesztése, esélyegyenlőséget növelő és életminőséget javító ellátás-fejlesztés*” gondolatkört tűzi zászlajára.

A megyei területi célok közül a Ter1 és Ter3 kapcsolható a városhoz.

A Ter1 cél a Homokhátságra koncentrált, különös tekintettel a klímaváltozásra. A Homokhátság és a Tiszamente tájegysége Kiskunfélegyházán találkozik, a város Ny-i határrészei érdekeltek a homokhátsági célkitűzések megvalósulásában. A témához kapcsolódik a város „*Térségi turizmus-fejlődés, környezeti egyensúly támogatása*” című rész célja.

A Ter3 cél a városi funkciók és infrastruktúra fejlesztésére helyezi a hangsúlyt, csakúgy, mint Kiskunfélegyháza „*A város dinamizálása, a gazdasági-társadalmi fejlődés hatásaként a területi kisugárzás, ellátó képesség növelése, térségközpont szerep növelése*” megnevezésű átfogó fejlesztési célkitűzése.

5. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

5.1 Társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

Jelen Konceptió a Megalapozó vizsgálatokra támaszkodik, amely egyben a párhuzamosan készült Integrált Településfejlesztési Stratégiát is szolgálták. A vizsgálat 2017-ben kiegészült rajzi tartalommal, 2018-ban pedig a 2015-2018-ig tartó időszak gazdasági és társadalmi folyamatainak kiegészítő elemzésével. A Településrendezési eszközök közlekedési és közmű szakágainak alátámasztó munkarészei saját szempontjaik szerint szintén kiegészítették a 2015. évi vizsgálatokat, hogy azok jelen Konceptiót és az új Településrendezési eszközöket is megalapozzák. A vizsgálatok a 2011. évi népszámlálásra, KSH adatokra és a város adatszolgáltatására, dokumentumaira, továbbá a Partnerségi egyeztetésen beérkezett javaslatokra támaszkodva feltárták a társadalmi, gazdasági és környezeti helyzetet és a műszaki infrastruktúrát. A kiegészítő vizsgálatok további adatgyűjtésre épültek (állami szervek, közműellátók frissített adatai, 2017. és 2018. évi lakossági fórumokon elhangzott és írásban beérkezett partnerségi vélemények).

A vizsgálatok szerint Kiskunfélegyháza népessége hosszútávon 30 000 fő körül tervezendő. A népesség összetételét tekintve – a legkedvezőbb forgatókönyv mellett is – előregedő tendenciát kell feltételezni, amelyre, elsősorban az intézményhálózat szintjén, fel kell készülni. Pozitív diszkriminációval kezelendő társadalmi réteg a fiatal korosztály, különösen a fiatal családok és a szakképzett munkaerő.

A város gazdaságának szilárd bázisait, a meglévő vállalkozásokat a fejlesztés motorjaként, vezetőiket az önkormányzat legfőbb partnereiként szükséges kezelni. Törekedni kell a gazdasági potenciált növelő beavatkozásokra, elsősorban a tovagyrúzó hatású termelő ágazatokban, a nagy hozzáadott értéket előállító, innovatív szektorban és a helyi élők munkára igényt tartó ágazatokban.

A környezet jelenlegi állapotát (2018.) fenntartandó, javítandó kiindulási helyzetnek kell tekinteni, a minőségromlással járó változások kerülendő, vagy egyidejűleg állapotkiegyensúlyozó intézkedésekről kell gondoskodni.

5.2 A meghatározott területigényes elemek alapján javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Közlekedés

A város közlekedési hálózatának alakítása során alapkiindulásként veendő figyelembe a Területszerkezeti Tervben előirányzott szerkezeti jelentőségű út-nyomvonalak, köztük az 5-ös számú főútnak a még részletesebb tervvel nem rendelkező K-i elkerülő útszakasza, melyre az országos közutak kezelőjével együttműködve mielőbb

tanulmányterv készítendő. A belső hálózatok esetében, külön szakági koncepció hiányában, egységes, összehangolt fejlesztésére kell törekedni az alábbi elvek mentén:

- A külterület fejlődése érdekében a szerkezeti jelentőségű helyi közutak mindegyikére szükség van.
- Szorgalmazni kell a Nyárlőrinci út kiépülését az igazgatási határig.
- Kerékpárút tervezendő a külterületen Aranyhegyig az 5-ös számú főút mentén és legalább Haleszig a Majsai út mentén.
- Az 5-ös számú főút városi átkelési szakaszán körforgalmú csomóponti átépítésekkel kell növelni az áteresztőképességet.
- A gyűjtőúthálózat jelenlegi nyomvonalai fejlesztendők.
- A Majsai úti hármas vasúti átjáró átépítése szükséges nagyobb áteresztőképességű, lehetőleg külön szintű megoldással, együttműködve az állami vasúttársasággal.
- A vasútvonalakon megoldandó feladat a közúti keresztezések biztonságos kiépítése.
- A városközpontban lévő buszállomás megtartandó, a pályaudvari funkciók áthelyezendő a városközpont peremterületére. Mérsékeltten növelni kell a parkolóhelyek számát, bontásra érett épületek telkeit is a rendezésbe vonva, megfelelő térképzésre törekedve.
- Nagy kapacitású parkoló tervezendő a Felsőtemetőhöz. A szociális otthon mellett átkötő út vezetendő a Kisszegedi úti vasúti átjáróhoz.
- A belterület kerékpárral jól átjárható legyen kerékpárutak, kerékpársávok és kiserőgépművelésű feltárolóutak hálózatán, a munkahelyekre biztonságos eljutást biztosítva, É-D-i irányban pedig jóléti jellegű szolgáltatásokkal kiegészülve.
- Javítandó a tömegközlekedés a lakóhelyek és a legnagyobb dolgozói létszámú munkahelyek között.

Közműhálózatok

A város ivóvíz-ellátó hálózatában – az ivóvízminőség-javító beruházást követően – jelentősebb új nyomvonalakat nem kell tervezni. Lakossági összefogással oldandó meg a tervezett lakóterületek ellátása az É-i belterületrészhez kapcsolódóan (szolnoki vasútvonal mentén), Közelszőlőben pedig a Móraváros hálózatát bővítve. Távolabban a kiépített szennyvízcsatorna-hálózatba is bekapcsolandók ezek a területek.

A koncepció távlatán túl, de várhatóan szükségessé váló új szennyvíztisztító telep helyét a Településrendezési eszközökben tartalékolni kell.

A csapadék-hálózat kialakítására koncepció-terv készítése szükséges. A belváros sürgősen megoldandó problémái prioritással kezelendők. A klímaváltozás hatásainak enyhítésére csapadékvíz-visszatartási kapacitás tervezendő. Ösztönözni kell a magántelkek csapadékvíz-visszatartását, indokolt esetben a telek beépülésének feltételeként előírva.

Az energiaközművek rugalmas alkalmazkodása kívánatos a felmerülő igényekhez, figyelembe véve az alternatív-energia források minél nagyobb mértékű bevonását a rendszerekbe. Az intézményekhez napelem-rendszerek kiépítését kell tervezni.

A város elektronikus hírközlési hálózatait az info-kommunikációs technológia térnyerését figyelembe véve kell tervezni.

Területfelhasználás

A város közigazgatási területén a mezőgazdaság elsődlegességét kell biztosítani. Az erdők – a lényegesen kisebb eltartóképességet figyelembe véve – csak szerény mértékben növekedjenek, elsősorban a beépített várostest védelmére, a szántóterületek szél elleni megóvására (erdősávok) és az értékes gyepekhez társulva, tájképalakítás és biodiverzitás-növelés céljából. Az országos ökológiai hálózat elemei a természetvédelmi szempontok prioritásával kezelendők a Településrendezési eszközökben. A mezőgazdasági majorok a város gazdasági életének fontos helyszínei, ezért – a többi művelésből kivont földrészlettel egyetemben – legyen biztosítva a tényleges használatuk folytatásához szükséges építési lehetőség. A tanyák, mint az intenzív és fenntartható gazdálkodási formák színterei, valamint a kevés megmaradt gyümölcsös, szőlő és kert területfoltjai élvezzenek építészeti előnyöket.

A beépített területek expanziója – a népesség stagnálása tekintettel – kerülendő, a várostest kompaktságát kell megcélózni. Új lakóterületeket csak a hosszútávlaton belül reálisan megvalósítható mértékben kell előirányozni, inkább a meglévő beépítés kiegyensúlyozott, környezetminőségben egyre igényesebb fejlődése biztosítandó. A családi házas városrészek központjaira lehetőleg készüljenek beépítési javaslatok, melyek a lakosság partnerségével adnak megoldást a közösségfejlesztő térképzésre, kert- és tájalakításra.

Gazdaságfejlesztésre célszerű előkészíteni az Ipari Park II. ütemét és esetleges gyors beavatkozás érdekében a III. fejlesztési szakasz területére is megvalósíthatósági tervet kell kidolgozni. Indokolt az önkormányzat elővásárlási jogát megalapítani és – egyetértés esetén – vevőkijelölési jogot szerezni a befektetési feltételek javítása érdekében.

A barnamezőket és a rozsdaterületeket olyan rendeltetésbe kell besorolni, amely elég rugalmasságot ad az előre ki nem számítható új hasznosítás számára.

A városi fürdő, a kórház, a helyi védett szélmalom, a Hősök Parkja, a sportcsarnok és a huszárlaktanya térsége kiemelt idegenforgalmi és egészségipari akcióterületként kezelendő, összehangolt fejlesztésükre befektetési kiajánláshoz alkalmas tervet kell készíteni. A külterületen az egykori iskolaépületekre, meglévő lovastanyákra, helyi terméket előállító kisgazdaságokra és táji attrakciókra komplex szolgáltatás-fejlesztési programot célszerű összeállítani térségi kitekintéssel. A meglévő vendégforgalom növekedése, a turisztikai kínálat bővülése, a külterületi építészeti értékek megtartása, a környezeti minőség emelése, a fenntartható mezőgazdálkodás népszerűsítése cél.

Halesz és Selymes kertes övezetének építésügyi szabályozása a gazdasági és a lakófunkciót is lehetővé téve, a kialakult sokrétű használati mód megtartására épüljön.

Zöld-város

A város természetes környezetének megtartására, egységes hálózatba szervezésére általánosságban hangsúlyt kell fektetni, figyelembe véve Kiskunfélegyháza központi funkcióinak tengelyek mentén kialakult jellegét és a közterületek sajátos, hangulatos kiteresedéseit.

A jelentősebb építési programok lehetőleg zöldfelület-fejlesztéssel karöltve valósuljanak meg. Nyerjenek nagyobb teret a szabadidő-eltöltés aktív formái, a séta, sport, játék, a közösségi események. Pótlódjon a város hiányos közpark-ellátottsága. A zöldfelületi hálózatot egységes fasorok fogják egységbe.

5.3 Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Kiskunfélegyháza város 2007-ben elkészítette a régészeti és építészeti értékek Örökségvédelmi Hatástanulmányát. A tanulmány a szakmai elvárásoknak megfelelő részletességű és 2017-ben újbóli bejárás és adatfelvétel alapján frissült, kiegészült. Az értékmegőrzés és városképvédelem alapjául a 2017-ben elfogadott és rendszeres aktualizálásra javasolt Településképi Arculati Kézikönyv szolgáljon.

A Településrendezési eszközök készítése során az országosan védett objektumok adatai az országos nyilvántartás alapján frissítendőek.

A város régészeti lelőhelyeit a Településrendezési eszközökben rögzíteni szükséges, hogy megfelelő védelemben részesülhessenek. A településfejlesztési beavatkozásokkal el kell kerülni a lelőhelyeket és védőzónájukat. A Templomdombra, amely Kiskunfélegyháza emblematikus történelmi emlékhelye, sérülékenysége és egyedülálló értéke miatt külön figyelmet érdemel, bemutatóhelye és környéke további fejlesztésekre érdemes.